

DATUM
2018-11-09
ERT DATUM
2018-05-09

DIARIENR
2018/103-4
ER BETECKNING
A2018/00777/I

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22) och Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande (PM)

Statskontoret kommenterar i remissvaret främst kostnadseffektiviteten i utredningens förslag samt de förslag som rör nya utredningsuppdrag till Statskontoret.

Sammanfattningsvis tillstyrker Statskontoret utredningens förslag på åtgärder för att effektivisera asylprövningen och för att förenkla ersättningssystemet. Däremot bedömer vi att förslagen om avresecenter och boendebegränsningar behöver analyseras närmare. Vi ställer oss positiva till ett av de två föreslagna regeringsuppdragen till Statskontoret.

Statskontoret tillstyrker förslagen på åtgärder för att effektivisera asylprövningen

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag på åtgärder för att effektivisera asylprövningen. Vi bedömer att ankomstcenter kommer att förbättra förutsättningarna för en rättssäker och snabb prövningsprocess. Genom att förkorta tiden för asylprövningen kommer statens kostnader för boende och ersättning till de asylsökande att minska. För de som beviljas uppehållstillstånd kan också etableringsinsatserna påbörjas tidigare. Det bör kunna leda till att nyanlända snabbare kan etableras i samhället och försörja sig själva.

Enligt utredningen har det alternativa förslaget, där staten fortsatt har ansvar för boende under hela asyltiden, ett större fokus på prövningsprocessens behov än vad huvudförslaget har. Men utredningen redovisar inga närmare beräkningar av hur mycket kortare asyltiden skulle kunna bli med det alternativa förslaget. Det medför att vi har svårt att ta ställning till förslaget. Statskontoret anser därför att regeringen behöver fördjupa analysen av det alternativa förslaget med fokus på möjligheten att ytterligare förkorta asyltiden och bedöma vilka effekter det skulle få.

Statskontoret tillstyrker förslaget om att förenkla ersättningssystemet

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag om att förenkla ersättningssystemet genom att öka användningen av schablonersättningar till kommunerna. Med förslaget bedömer vi att ersättningen till kommunerna blir mer förutsägbar och kan betalas ut tidigare. Genom schabloniserade ersättningar borde också de administrativa kostnaderna minska för såväl staten som kommunerna.

Förslaget om avresecenter kräver en mer ingående analys

Statskontoret kan inte ta ställning till förslaget om avresecenter utifrån det underlag som utredningen har presenterat. Vi anser att regeringen mer ingående behöver analysera om kostnaden för avresecentren står i proportion till det antal personer som sannolikt kan komma att bo i dem.

Utredningen har inte närmare analyserat vilken effekt den föreslagna sanktionen kan få för efterlevnaden av obligatoriet att bo i ett avresecenter. Sanktionen för de som väljer att inte bo i avresecentren blir att dagersättningen och det särskilda bidraget dras in, vilka uppgår till relativt sett små belopp. Vi bedömer därför att det finns risk för att många asylsökande som har fått avslag på sin asylansökan kommer att välja andra boendelösningar än avresecenter.

Förslagen om boendebegränsningar behöver analyseras närmare

Statskontoret anser att det finns skäl för regeringen att närmare analysera om de positiva effekter som kan uppstå med förslaget om boendebegränsningar för asylsökande står i proportion till kostnaderna. Utredningen föreslår att dagersättningen och det särskilda bidraget ska dras in för de som väljer att bo kvar i ett icke godkänt eget boende. Precis som med förslaget om avresecenter ser vi en risk för att sanktionen inte är tillräcklig för att få avsedd effekt. Det finns därutöver skäl för regeringen att närmare analysera risken för fusk. En sådan risk kan vara att asylsökande uppger en annan bostadsadress än den verkliga, om deras förstahandsval inte har godkänts.

De föreslagna uppdragen till Statskontoret

Vi ställer oss positiva till utredningens förslag om att regeringen ger Statskontoret i uppdrag att kartlägga och analysera det utvecklingsarbete som Migrationsverket och kommuner med flera bedriver för att öka det frivilliga återvändandet. Men vi vill betona att alla regeringsuppdrag till Statskontoret ska föregås av en dialog mellan oss och det ansvariga departementet för att diskutera bland annat inriktningen på uppdraget och förutsättningarna att genomföra det.

Vi avstyrker förslaget om att regeringen ger Statskontoret i uppdrag att regelbundet följa upp kommunernas kostnader för mottagandet av asylsökande och nyanlända invandrare. Ett sådant uppdrag ligger inte i linje med de förändringar som regeringen nyligen har infört i vår instruktion och som rör våra kommunrelaterade uppgifter. Vi bedömer att regelbundet återkommande kostnadsuppföljningar av detta slag lämpar sig bättre för en annan utförare, till exempel Statistiska centralbyrån.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Tf. utredningschef Annika Gustafsson och utredare Henrik Elmefur, föredragande, var närvarande vid den slutgiltiga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Henrik Elmefur